KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 18.12.2020 r.
COM(2020) 813 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

na temat stosowania przepisów ustanowionych w dyrektywie Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń

{SWD(2020) 340 final}

Wprowadzenie

1. Sprawiedliwość podatkowa stanowi główny element przyjętego niedawno *Planu działania Komisji na rzecz sprawiedliwego i prostego opodatkowania wspierającego odbudowę gospodarczą*[1]**.** Od każdej osoby oczekuje się zapłacenia przypadającej na nią sprawiedliwej części należnych podatków. W przypadku zalegania z płatnością podatków organy podatkowe muszą podjąć działania zmierzające do odzyskania wierzytelności podatkowych. Kompetencje organów podatkowych są jednak ograniczone do terytorium danego państwa. Nie mogą one podejmować działań mających na celu odzyskanie wierzytelności w innych państwach, chociaż dłużnicy podatkowi mogą się przenieść do innego państwa lub posiadać aktywa w innych państwach. UE przyjęła więc przepisy umożliwiające państwom członkowskim udzielanie sobie wzajemnej pomocy w odzyskiwaniu podatków oraz innych wierzytelności unijnych zgodnie z definicją zawartą w art. 2 dyrektywy.

   Poniższe przykłady ilustrują działanie tego mechanizmu pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności: pewna osoba nie spłaca swoich zaległości podatkowych w państwie członkowskim A. Przenosi się do państwa członkowskiego B, ale ponadto posiada nieruchomość w państwie członkowskim C. W tym przypadku organy podatkowe państwa członkowskiego A mogą wystąpić z wnioskiem do organów podatkowych państw członkowskich B i C o pomoc w odzyskaniu należności podatkowych państwa członkowskiego A.

   W ten sposób wzajemna pomoc przy odzyskiwaniu wierzytelności przyczynia się do zapewnienia równości i niedyskryminacji w dziedzinie podatków: pomaga zapewnić, by wszyscy płacili należne podatki, oraz zapobiegać oszustwom podatkowym i stratom budżetowym ponoszonym przez państwa członkowskie i UE.

2. W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono **działania następcze w związku ze sprawozdaniem Komisji COM(2017) 778**[2] dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2017 r. na temat stosowania przepisów ustanowionych w dyrektywie Rady 2010/24/UE[3] z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń. Art. 27 ust. 3 dyrektywy przewiduje, że Komisja co pięć lat przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania przepisów ustanowionych w dyrektywie. Niniejsze sprawozdanie jest drugim sprawozdaniem sporządzonym na mocy nowej dyrektywy. Obejmuje ono lata 2017–2019.

3. Zgodnie z wnioskami z poprzedniego sprawozdania **określono następujące działania**:
   1) usprawnienie gromadzenia danych statystycznych dotyczących wykorzystania pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych na potrzeby bardziej szczegółowej oceny efektywności i skuteczności wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności, uwzględniając konieczność uniknięcia lub

---

[1] Działanie 14 wspomnianego planu działania, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:e8467e73-c74b-11ea-adf7-01aa75ed71a1.0012.02/DOC_1&format=PDF

[2] Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady na temat stosowania przepisów ustanowionych w dyrektywie Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń.

[3] Dyrektywa Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń, Dz.U. L 84 z 31.3.2010, s. 1.

ograniczenia dodatkowego obciążenia pracą krajowych organów podatkowych. Szczególną uwagę należy poświęcić również relacji pomiędzy nakładem pracy wynikającym z przychodzących wniosków o pomoc a zasobami administracyjnymi wykorzystywanymi do wykonywania tej pracy we współpracującym państwie członkowskim;

2) przeanalizowanie problemów na poziomie poszczególnych państw członkowskich, które utrudniają sprawne działanie mechanizmu wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności, w kontekście zaleceń lub innych działań mających na celu rozwiązanie tych kwestii;
3) zbadanie potrzeb i metod w zakresie poprawy działania systemu pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności na szczeblu UE;
4) zwiększenie wiedzy i świadomości na temat przepisów dotyczących wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności, zarówno przez krajowe organy podatkowe, jak i przez podatników;
5) zbadanie możliwości i sposobów wspierania i ułatwiania pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności z udziałem państw trzecich, uwzględniając kompetencje i priorytety UE.

4. W odniesieniu do działań określonych w trzech pierwszych punktach dalszą analizę przeprowadziła grupa projektowa Fiscalis 110, w skład której wchodzili przedstawiciele 13 państw członkowskich[4]. Zebrano również informacje od innych państw członkowskich, w szczególności dotyczące problematycznych kwestii napotykanych na szczeblu krajowym.

5. W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono działania następcze oraz szereg zaleceń dotyczących dalszych usprawnień.

1. Pierwszy punkt dotyczący działań: usprawnienie i automatyzacja gromadzenia danych statystycznych

6. W latach 2017–2019 odnotowano pewne różnice między **odzyskanymi kwotami** zgłoszonymi przez wnioskujące państwa członkowskie i współpracujące państwa członkowskie.

Tabela 1: przegląd odzyskanych kwot (2017-2019)

	Odzyskane na wniosek innych państw członkowskich, przed odliczeniem kosztów własnych (zgłoszonych przez współpracujące państwa członkowskie)	Kwoty odzyskane dzięki wnioskom przekazanym innym państwom członkowskim (zgłoszone przez wnioskujące państwa członkowskie)
	w EUR	*w EUR*
2017	103 536 690	159 544 517
2018	86 099 511	127 517 949
2019	93 304 732	106 391 930

[4] Państwa członkowskie reprezentowane w grupie projektowej Fiscalis 110: Bułgaria, Niemcy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Litwa, Węgry, Austria, Polska, Rumunia, Słowenia, Słowacja, Finlandia.

Z powyższych danych wynika, że w okresie trzech lat odzyskano od 283 do 393 mln EUR.

Kwoty przedstawione w lewej i prawej kolumnie powyższej tabeli nie muszą się dokładnie zgadzać. Kwoty w lewej kolumnie dotyczą kwot odzyskanych przed odliczeniem kosztów poniesionych przez współpracujące państwo członkowskie (co normalnie skutkowałoby wyższą kwotą w lewej kolumnie), a niektóre należności mogą zostać zapłacone bezpośrednio wnioskującemu państwu członkowskiemu (co skutkuje wyższą kwotą w kolumnie prawej). Rozbieżności między tymi kolumnami są jednak znaczne, w szczególności w odniesieniu do roku 2017, chociaż różnice między zgłoszonymi kwotami z roku na rok maleją. Niezależnie od tej poprawy rodzi to wątpliwości co do dokładności tych statystyk.

Rozbieżności stwierdzono również w liczbie wniosków o pomoc zgłoszonych przez państwa członkowskie (więcej informacji na temat liczby wniosków o pomoc można znaleźć w sekcji 1.1 dokumentu roboczego służb Komisji towarzyszącego niniejszemu sprawozdaniu).

7. Przejście na **zautomatyzowane gromadzenie danych statystycznych przyczyni się do poprawy wiarygodności** danych statystycznych przekazywanych przez państwa członkowskie. Przyczyni się również do zmniejszenia obciążenia administracyjnego państw członkowskich.

8. Ponadto zautomatyzowane gromadzenie danych statystycznych umożliwi państwom członkowskim zbieranie **bardziej istotnych informacji** na temat ich rzeczywistych wyników w zakresie pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych.

   Grupa ekspercka ds. odzyskiwania wierzytelności omówiła już możliwość rozszerzenia gromadzenia danych statystycznych przez państwa członkowskie – w sposób zautomatyzowany – w celu uwzględnienia następujących elementów:
   - rodzaju odpowiedzi na wnioski o odzyskanie wierzytelności ze wskazaniem użyteczności wniosku i związanych z nim szans na odzyskanie wierzytelności;
   - liczby sytuacji, w których wnioskujące państwo członkowskie zmienia wniosek w następstwie korekt, sporów, (częściowych) płatności itp.;
   - terminowości potwierdzeń otrzymania wniosków o pomoc oraz terminowości pierwszych odpowiedzi na wnioski o pomoc;
   - liczby wniosków o odzyskanie wierzytelności dotyczących zwrotu VAT, które ma złożyć państwo współpracujące (w przypadku gdy działanie, o które zwrócono się do tego państwa, ogranicza się do zajęcia danej kwoty zwrotu VAT).

   Komisja oczekuje, że te dodatkowe informacje przyczynią się do poprawy oceny działań i lepszego prezentowania starań podejmowanych przez współpracujące i wnioskujące państwa członkowskie.

9. Zautomatyzowane gromadzenie powyższych danych statystycznych wymaga pewnych dodatkowych usprawnień w zakresie technologii informatycznych. W normalnych warunkach byłyby one gotowe w 2021 r., tak aby państwa członkowskie mogły w pełni stosować zautomatyzowane gromadzenie tych danych statystycznych w odniesieniu do wniosków i odpowiedzi przesyłanych od 2022 r.

2. Drugi punkt dotyczący działań: Usprawnienie przepisów i praktyk na szczeblu krajowym

10. Istnieje szereg sytuacji, w których konieczna jest poprawa procesu odzyskiwania wierzytelności i realizacji wniosków o pomoc przy odzyskiwaniu wierzytelności na szczeblu krajowym:

1a) **przypadki braku odpowiedzi**, świadczące o wyraźnym braku współpracy. Obejmują one przypadki, w których organy, do których kierowany jest wniosek, nie potwierdzają otrzymania wniosku o pomoc lub nie udzielają dalszych odpowiedzi na wniosek.

Sytuacje te wpływają negatywnie na wzajemne zaufanie, które ma zasadnicze znaczenie dla pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych;

1b) inne sytuacje dotyczące braku współpracy, wynikające z **niewystarczających lub niejasnych informacji i problemów z komunikacją**. Należą do nich sytuacje, w których organy wnioskujące nie udzielają jasnych informacji na temat swojego wniosku (np. niewystarczające uzasadnienie wniosku o odzyskanie starej wierzytelności lub brak uzasadnienia; brak wyjaśnienia informacji, które stanowią podstawę wniosku (w sytuacji gdy informacje te byłyby przydatne do realizacji wniosku), lub przypadki, w których organy współpracujące nie udzielają jasnych informacji na temat działań podjętych we współpracującym państwie członkowskim lub na temat problemów uniemożliwiających albo utrudniających realizację wniosku o udzielenie pomocy.

Sytuacje te mają wpływ na skuteczność i efektywność pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych. Niejasne wnioski i odpowiedzi powodują niepotrzebne dodatkowe obciążenia administracyjne zainteresowanych organów. Niepewność ta utrudnia również podjęcie przez wnioskujące państwo członkowskie decyzji o rozpoczęciu dalszych działań (np. wszczęciu postępowania upadłościowego bądź przerwaniu biegu lub zawieszeniu terminu przedawnienia);

2a) **nieprawidłowe wdrażanie dyrektywy w sprawie odzyskiwania wierzytelności**: sytuacje, w których przepisy dyrektywy 2010/24 nie zostały prawidłowo transponowane do prawodawstwa lub praktyki administracyjnej współpracującego państwa członkowskiego, lub sytuacje związane z niewłaściwym interpretowaniem dyrektywy (zob. pkt 2.2.1–2.2.4 dokumentu roboczego służb Komisji towarzyszącego niniejszemu sprawozdaniu).

Sytuacje te poważnie utrudniają prawidłowe funkcjonowanie systemu pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności. Stwarzają one niepotrzebne zamieszanie, które niekiedy prowadzi do dalszych błędnych interpretacji i wzajemnych nieporozumień;

2b) **niewystarczające przepisy lub praktyki krajowe**: sytuacje, w których ramy prawne lub praktyki stosowane we współpracującym państwie członkowskim nie są odpowiednie do udzielenia pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności innym

państwom członkowskim (zob. sekcja 2.2.5 dokumentu roboczego służb Komisji towarzyszącego niniejszemu sprawozdaniu).

Pomoc przy odzyskiwaniu wierzytelności nie może działać prawidłowo, jeżeli przepisy lub praktyki krajowe nie są wystarczająco rozwinięte i dostosowane do potrzeb międzynarodowej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności. Takie sytuacje mogą być bezpośrednio lub pośrednio dyskryminujące i mieć negatywne skutki dla poboru podatków i funkcjonowania rynku wewnętrznego.

11. Ogólnie rzecz biorąc, można stwierdzić, że państwa członkowskie muszą zaangażować wystarczające zasoby ludzkie i elementy infrastruktury informatycznej do obsługi napływających wniosków o pomoc przy odzyskiwaniu wierzytelności oraz że należy opracować krajowe przepisy i praktyki administracyjne w celu zapewnienia aktywnej i skutecznej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności.

12. Komisja zamierza ściśle monitorować zgłaszane problemy. Wszystkie zainteresowane państwa członkowskie poproszono o przekazanie uwag oraz, w stosownych przypadkach, przedstawienie działań następczych. Komisja pracuje nad oceną tych problemów, co w niektórych przypadkach może wiązać się z wszczęciem postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w przypadkach nieprawidłowego wdrożenia dyrektywy w sprawie odzyskiwania środków.

3. Trzeci punkt dotyczący działań: poprawa funkcjonowania mechanizmu pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności na szczeblu UE

13. W sprawozdaniu Komisji COM(2017) 778 stwierdzono, że należy rozważyć udoskonalenie poszczególnych prawnych i technicznych aspektów funkcjonowania unijnego systemu pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych (zob. sekcja 4.3 wspomnianego sprawozdania).

14. W kontekście oceny, którą przeprowadzono w 2017 r., państwa członkowskie zgłosiły pewne pomysły dotyczące udoskonalenia unijnych ram[5]. Grupa projektowa Fiscalis 110 przeprowadziła dalszą analizę szeregu sugestii mających na celu zwiększenie skuteczności ustaleń dotyczących pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności. Poniżej przedstawiono najważniejsze elementy.

15. Poważny problem jest związany z **wymianą informacji**. Poprawa w tym zakresie jest możliwa, m.in. przez:
   - dopuszczenie większej swobody w odniesieniu do korzystania z formularza wniosku o wymianę informacji;
   - rozszerzenie wymiany informacji bez uprzedniego wniosku i zapewnienie szybkiego dostępu do informacji.

16. W przeszłości pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności udzielano jedynie w odniesieniu do podatków, które obowiązywały w obu zainteresowanych państwach

[5] Zob. dokument roboczy służb Komisji SWD(2017) 461 z dnia 18 grudnia 2017 r. towarzyszący sprawozdaniu Komisji COM(2017) 778, pkt 6.3.2.

członkowskich. Z tego **lustrzanego podejścia** zrezygnowano w 2010 r., kiedy to dyrektywą 2010/24 rozszerzono zakres stosowania o wierzytelności dotyczące „wszystkich podatków i ceł każdego rodzaju". Podejście lustrzane – wymagające podobieństwa między podatkami wnioskującego państwa członkowskiego i współpracującego państwa członkowskiego – utrzymano jednak w odniesieniu do następujących elementów:

- przy realizacji wniosków o zastosowanie **środków odzyskiwania wierzytelności lub środków zabezpieczających** współpracujące państwo członkowskie musi skorzystać z własnych uprawnień i procedur mających zastosowanie do takiego samego podatku lub cła lub – gdy nie ma takich samych podatków lub ceł – podobnego podatku lub cła (z możliwością wykorzystania podatku dochodowego jako wariantu rezerwowego) (art. 13 ust. 1 dyrektywy 2010/24);
- wysyłając wnioski o pomoc, państwa członkowskie muszą uwzględnić wewnętrzny podział kompetencji współpracującego państwa członkowskiego w zakresie odzyskiwania określonych kategorii wierzytelności podatkowych, w odniesieniu do których zwrócono się o udzielenie pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności. W związku z tym utworzono **system 13 skrzynek pocztowych**, które mogą być różnie wykorzystywane w poszczególnych państwach członkowskich, w zależności od wewnętrznego podziału kompetencji w państwach członkowskich w zakresie określonych kategorii podatków;
- w przypadku zastosowania **zawieszenia, przerwania biegu lub przedłużenia terminu przedawnienia**, ponieważ w art. 19 ust. 2 dyrektywy 2010/24 zawarto warunek, że skutek przewidziany na mocy przepisów obowiązujących w obu państwach członkowskich musi być podobny.

17. **Należy rozważyć uproszczenie powyższych przepisów**, przynajmniej na zasadzie fakultatywnej. Ułatwiłoby to możliwe (fakultatywne) rozszerzenie zakresu na inne wierzytelności publiczne, w przypadku których nie istnieją obecnie ramy pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności. Szereg państw członkowskich wielokrotnie wzywało do dalszego rozszerzenia zakresu pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności na inne wierzytelności publiczne, do których nie ma obecnie zastosowania żadna inna podstawa prawna.

18. Należy również uwzględnić sposoby radzenia sobie z **cyfryzacją transakcji i aktywów**, która powoduje narastanie istniejących problemów z odzyskiwaniem wierzytelności; dotyczy to np.:
    - problemów związanych z zajmowaniem rachunków bankowych w bankowości elektronicznej i kwot w kryptowalutach;
    - trudności w odzyskiwaniu podatków należnych od podatników mających siedzibę w państwach innych niż państwa, w których prowadzą działalność (w szczególności w przypadku handlu elektronicznego). W tym kontekście należy przy opracowywaniu nowych przepisów podatkowych zwrócić większą uwagę na aspekty związane z odzyskiwaniem wierzytelności (pomocą przy odzyskiwaniu wierzytelności).

19. Komisja zamierza przeprowadzić dalsze rozmowy z państwami członkowskimi w celu dokonania szczegółowej analizy możliwości i potrzeb, aby wzmocnić i uprościć ramy dotyczące pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności.

20. Wszelkie przyszłe zmiany powinny jednak w pełni uwzględniać konieczność ochrony praw dłużników podatkowych. Z rosnącej liczby pytań prejudycjalnych kierowanych do

Trybunału Sprawiedliwości UE wynika, że pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności udzielana na podstawie dyrektywy 2010/24 – podobnie jak pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności udzielana na podstawie jakiegokolwiek porozumienia – należy udzielać przy poszanowaniu praw dłużników podatkowych, w szczególności ich prawa do obrony.

4. Czwarty punkt dotyczący działań: zwiększenie wiedzy i świadomości w zakresie przepisów dotyczących wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności

21. Jeden z wniosków zawartych w sprawozdaniu oceniającym Komisji COM(2017) 778 dotyczył potrzeby zwiększenia wiedzy i świadomości w zakresie przepisów w zakresie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności[6]. Wydaje się, że problemy związane z wzajemną pomocą przy odzyskiwaniu wierzytelności często wynikają z braku zrozumienia przepisów dyrektywy 2010/24. Ponadto należy zwiększać świadomość nie tylko na poziomie krajowych organów podatkowych, ale również na poziomie podatników.

22. Na szczeblu UE zorganizowano już pewne **szkolenia**[7]. Komisja zamierza organizować bardziej regularne i systematyczne szkolenia w ramach programu Fiscalis, aby przyczynić się do wspólnego rozumienia i zwiększenia świadomości na temat możliwości pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności w UE.

    W ramach tych działań szkoleniowych należy również zwrócić uwagę na rosnący **wpływ zmian w orzecznictwie** w dziedzinie odzyskiwania wierzytelności podatkowych i pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności.

23. Ponadto każde państwo członkowskie powinno **udostępniać innym państwom członkowskim informacje na temat swoich krajowych przepisów i praktyk**. Informacje te są istotne dla organów podatkowych innych państw członkowskich, które chcą skorzystać z możliwości uzyskania pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności w innych państwach. Niektóre informacje krajowe są już dostępne we wspólnej bazie danych CIRCABC. Komisja przygotuje skoordynowane działania, w ramach których poprosi państwa członkowskie o dalsze aktualizowanie i rozszerzanie tych informacji krajowych.

24. Państwa członkowskie zostaną również poproszone o podjęcie działań na rzecz **zwiększania świadomości podatników** na temat możliwości dotyczących transgranicznej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych i jej skutków.

---

6 Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady na temat stosowania przepisów ustanowionych w dyrektywie Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń.

7 Warsztaty Fiscalis na temat korzystania z elektronicznych formularzy dotyczących odzyskiwania wierzytelności w ramach centralnej aplikacji (w dniach 12–13 kwietnia 2018 r. i 19–20 kwietnia 2018 r.) oraz warsztaty szkoleniowe dla norweskich organów ds. odzyskiwania wierzytelności podatkowych, w następstwie przyjęcia umowy UE-Norwegia o współpracy administracyjnej i pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych w dziedzinie VAT (w dniach 25–27 września 2018 r.).

5. Piąty punkt dotyczący działań: zbadanie możliwości oraz sposobów wspierania i ułatwiania pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności z udziałem państw trzecich

25. W 2018 r. Unia Europejska podpisała pierwszą **umowę dwustronną** o współpracy administracyjnej, zwalczaniu oszustw podatkowych oraz odzyskiwaniu wierzytelności w dziedzinie VAT z państwem trzecim: **Królestwem Norwegii**[8].

    Umowa pomiędzy UE a Norwegią zezwala państwom członkowskim i Norwegii na korzystanie z formularzy elektronicznych również w celu udzielenia pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności w odniesieniu do podatków innych niż VAT[9]. Szereg państw członkowskich wyraziło zainteresowanie skorzystaniem z tej możliwości. Będzie to przydatne w kontekście zautomatyzowanego tłumaczenia standardowych formularzy[10], co umożliwia informowanie zainteresowanych osób w języku urzędowym państwa współpracującego[11]. Norwegia oznajmiła, że ocena dotycząca szerszego stosowania formularzy elektronicznych zostanie przeprowadzona do końca 2020 r.

26. W swoich konkluzjach z dnia 5 grudnia 2019 r.[12] Rada Unii Europejskiej uznała, że umowa pomiędzy UE a Norwegią stanowi ważny krok w procesie wymiany informacji podatkowych z państwami trzecimi. Podkreśliła znaczenie takiej współpracy między państwami członkowskimi UE a państwami trzecimi w zwalczaniu oszustw podatkowych i zachęciła Komisję do zbadania możliwości zawarcia z państwami trzecimi **nowych umów w sprawie uzgodnień dotyczących wzajemnej pomocy w zakresie VAT i odzyskiwania wierzytelności**.

    Umowy o współpracy administracyjnej z państwami trzecimi, w szczególności w zakresie zwalczania oszustw podatkowych związanych z handlem elektronicznym, stanowią część inicjatyw przedstawionych w niedawno przyjętym planie działania Komisji na rzecz sprawiedliwego i prostego opodatkowania wspierającego odbudowę gospodarczą[13].

27. Przepisy dotyczące pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności, przy zachowaniu możliwości korzystania z obecnych ram dotyczących bieżącej **pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności z udziałem Zjednoczonego Królestwa**, włączono do umowy o wystąpieniu[14].

---

8 Dz.U. L 195 z 1.8.2018, s. 1. Umowa ta weszła w życie w dniu 1 września 2018 r.

9 Art. 40 ust. 4 umowy.

10 W szczególności jednolitego formularza powiadomienia i jednolitego tytułu wykonawczy umożliwiającego egzekucję.

11 Obowiązek informowania danej osoby w określonym języku został potwierdzony w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE (sprawa C-233/08, Kyrian, oraz sprawa C-34/17, Donnellan).

12 Pkt 15 konkluzji Rady 14682/19 z dnia 5 grudnia 2019 r. dotyczących sprawozdania specjalnego nr 12/2019 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego: „Handel elektroniczny: wiele problemów związanych z poborem podatku VAT i należności celnych czeka na rozwiązanie".

13 Działanie 14 wspomnianego planu działania, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:e8467e73-c74b-11ea-adf7-01aa75ed71a1.0012.02/DOC_1&format=PDF

14 Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Dz.U. C 384 I z 12.11.2019, s. 1.

Rada Unii Europejskiej upoważniła również Komisję Europejską do rozpoczęcia negocjacji w sprawie nowego partnerstwa ze Zjednoczonym Królestwem[15]. Planowane partnerstwo obejmuje, między innymi, współpracę administracyjną i wzajemną pomoc w kwestiach dotyczących ceł i podatku od wartości dodanej (VAT), w tym wymianę informacji w celu zwalczania oszustw celnych i związanych z VAT, oraz wzajemną pomoc w celu odzyskiwania należności związanych z podatkami i cłami, jak określono w wytycznych negocjacyjnych[16].

28. Od 2019 r. z **elektronicznych formularzy wniosków o pomoc przy odzyskiwaniu wierzytelności** (w formacie Java[17]) **można korzystać w odniesieniu do państw trzecich**. Gdy formularze te były na początkowym etapie opracowywania, zaprojektowano je faktycznie w taki sposób, żeby można je było wykorzystywać w odniesieniu do innych państw trzecich.

    Współpracę z państwami trzecimi można również zaplanować w kontekście zmiany obecnych unijnych formularzy wniosków o pomoc przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych.

29. Ponadto unijna grupa ekspercka ds. odzyskiwania wierzytelności zaproponowała opracowanie **unijnego wzoru protokołu ustaleń** na potrzeby umów dwustronnych z państwami trzecimi. Model opierałby się na wymianie najlepszych praktyk i mógłby być wykorzystywany przez państwa członkowskie do organizowania pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności z udziałem państw trzecich, aby uprościć wykonywanie takich umów.

6. Ogólne wnioski i zalecenia

30. **Zautomatyzowane gromadzenie danych statystycznych** przyczyni się do zwiększenia dokładności tych statystyk i zmniejszenia obciążeń administracyjnych państw członkowskich.

    Zachęca się państwa członkowskie do skutecznego stosowania zautomatyzowanego gromadzenia danych statystycznych oraz do uwzględnienia tych dodatkowych danych w ich rocznych sprawozdaniach dla Komisji.

31. Chociaż odzyskiwane kwoty są znaczne, ze zgłoszonych problemów wynika, że istnieją obawy/wątpliwości co do gotowości lub zdolności niektórych państw członkowskich do udzielania pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności. Państwa członkowskie są prawnie zobowiązane **do udzielania pomocy innym państwom członkowskim** w przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych, dlatego w celu spełnienia tego wymogu należy wprowadzić odpowiednie środki na szczeblu krajowym.

---

15 https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5870-2020-INIT/pl/pdf

16 https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5870-2020-ADD-1-REV-1/pl/pdf

17 Jeżeli chodzi o formularze elektroniczne w aplikacji centralnej (eFCA), stwierdzono, że korzystanie w nich do tego celu wiązałoby się z koniecznością zapewnienia przez Komisję połączenia i wsparcia informatycznego oraz wkładem finansowym ze strony krajów uczestniczących, co wymagałoby zawarcia umowy międzynarodowej (jak w przypadku Norwegii).

32. W przypadku każdego wniosku o pomoc należy podjąć odpowiednie działania następcze, a czas przetwarzania wniosków powinien zostać znacznie skrócony. Państwa członkowskie powinny przeznaczyć **wystarczające zasoby ludzkie, elementy infrastruktury informatycznej i narzędzia informatyczne** na pomoc przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych, tak aby wypełnić swoje zobowiązania w zakresie pomocy i móc rozpatrywać wnioski o pomoc, których liczba stale rośnie. **Należy rozwinąć przepisy krajowe i praktyki administracyjne** w taki sposób, by organy odpowiedzialne za odzyskiwanie wierzytelności podatkowych mogły udzielać takiej pomocy.

    Zachęca się państwa członkowskie do przeprowadzenia kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia, aby wnioski o pomoc były skutecznie realizowane, a organy współpracujące terminowo przekazywały organom wnioskującym przejrzyste informacje na temat realizacji wniosków o pomoc.

    Zachęca się organy podatkowe do zgłaszania przypadków nieprzestrzegania przepisów dotyczących pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności do odpowiednich instytucji państw członkowskich, a państwa członkowskie zachęca się do zgłaszania tych problemów (na wcześniejszym etapie) innym państwom członkowskim i Komisji, tak aby problemy utrzymujące się w stosunkach z innymi państwami członkowskimi można było rozwiązywać w sposób bardziej aktywny i skuteczny.

33. Z **unijnymi ramami dotyczącymi pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych wiąże się szereg wyzwań**: narzędzia i instrumenty umożliwiające składanie wniosków o pomoc przy odzyskiwaniu wierzytelności i udzielanie takiej pomocy muszą być dostosowane do rosnącego zapotrzebowania na pomoc przy odzyskiwaniu wierzytelności, nowych zmian w gospodarce i technologii oraz zmian w prawie, w szczególności w odniesieniu do respektowania praw dłużników podatkowych.

34. Istotną kwestią jest potrzeba **zwiększenia wiedzy i świadomości** w zakresie unijnych ram dotyczących pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności podatkowych. Podjęto starania na rzecz zwiększenia tej wiedzy i świadomości, ale konieczne są dalsze działania.

35. Zachęca się państwa członkowskie do współpracy z Komisją w celu realizacji tych działań w sposób aktywny i w pozytywnym duchu europejskim.